

Motion till riksdagen 2021/22:4428

av **Larry Söder m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:122 Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en digital och effektiv process för lantmäterimyndighetens godkännandeprövning av en samfällighetsförenings beslut om ändring av andelstal och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Regeringens proposition Ändring av andelstal i gemensamhetsanläggningar har för avsikt att det ska bli mer flexibelt att ändra andelstal i gemensamhetsanläggningar. Förslaget innebär ändringar i anläggningslagen (1973:1149).

Regeringens förslag är att det ska införas ytterligare ett sätt att ändra andelstal som innebär att samfällighetsföreningen själv ska kunna besluta om ändring av andelstal. Beslutet ska i sådant fall tas på föreningsstämman och med två tredjedelars majoritet av rösterna. Ändringen ska godkännas av lantmäterimyndigheten om den inte strider mot anläggningslagen.

Kristdemokraterna välkomnar en ökad flexibilitet vid ändring av andelstal. Det är bra att valmöjligheterna blir fler och att samfälligheterna får ett ökat självbestämmande. Vi delar regeringens uppfattning att förslaget kommer att göra det både enklare och billigare att få andelstalen ändrade jämfört med i dag. Det gör att färre samfälligheter kommer att avstå från att ändra andelstal trots att det är nödvändigt, vilket är ett problem som vi ser med dagens reglering. Kristdemokraterna hade dock gärna sett att regeringen i vissa delar gått ännu längre för att fullt ut kunna nå syftet med förslaget.

Förändra ersättningsreglerna

Regeringen föreslår att lantmäterimyndighetens godkännandeprövning även ska omfatta ersättningsreglerna. Denna prövning skulle kunna leda till omfattande insatser från lantmäterimyndigheten även när alla andelsägare är överens om att de ändrade andelstalen inte ska innebära att ersättning ska utgå.

I civilutskottets betänkande 2021/22:CU9 redovisas att Riksförbundet Enskilda Vägar (REV) i en skrivelse till regeringen har föreslagit att ersättningsreglerna i 37–39 §§ anläggningslagen ska ändras. Det föreslås bl.a. att ersättningsreglerna ska göras dispositiva. REV:s skrivelse bereds för närvarande inom Justitiedepartementet.

Kristdemokraterna menar att det är angeläget att ersättningsreglerna ändras eftersom nuvarande ersättningsregler riskerar att motverka syftet med propositionen – att utöka samfällighetsföreningarnas självbestämmande och att andelstalen beaktar dagens förhållanden.

Digital och effektiv process hos lantmäterimyndigheten

Regeringen framför att förslaget kan medföra en ökad tillströmning av ärenden vid lantmäterimyndigheten, åtminstone inledningsvis. Det beror på att samfälligheter som i dag förlitar sig på informella överenskommelser i stället kommer att börja besluta om ändring enligt den nya bestämmelsen. I ljuset av detta anser Kristdemokraterna att det ska skapas en digital och effektiv process för lantmäterimyndighetens godkännandeprövning.

Vägföreningar har i dag moderna verksamhetssystem för hantering av medlemsregister och debitering av avgifter. De digitala metoderna för beräkning av andelstal och värde utvecklas hela tiden liksom föreningens administrativa förvaltning. För att åstadkomma en kostnadseffektiv process för godkännande av ändrade andelstal är det viktigt att lantmäterimyndigheten omgående utvecklar en helt digital process med smarta e-tjänster som kan användas i handläggningen.

Kristdemokraterna anser att lantmäterimyndighetens godkännandeprocess bör inrymma möjligheter att maskinellt utbyta data mellan myndigheters databaser och samfälligheternas verksamhetssystem. Ett obrutet informationsflöde skapar nyttor av skilda slag. Om exempelvis data från föreningsstämmor maskinellt kan tillföras fastighetsregister och samfällighetsföreningsregister skapas stora effektiviseringsvinster hos både myndigheter och landets samfällighetsföreningar. Vi anser även att det vore välkommet med olika typer av tjänster som kan användas av styrelsens medlemmar, exempelvis en sida där de kan logga in med e-legitimation och få tillgång till samtliga uppgifter och handlingar, inklusive ägare till deläggande fastigheter, som berör den gemensamhetsanläggning som samfälligheten förvaltar. Detta är något som särskilt skulle underlätta och förenkla arbetet för mindre samfälligheter.

Kristdemokraterna ser att den årliga samhällsnyttan av öppna data och kvalitetsmärkta data som rör enskilda vägar och deras förvaltning är mycket stor. Riksförbundet Enskilda Vägar (REV) bedömer att samhällsnyttan inom området enskilda vägar kan uppgå till över 100 miljoner kronor per år. Reformen inom detta område öppnar möjligheter till stora förenklingar och förbättringar såväl för enskilda som för samhället.

Larry Söder (KD)

Camilla Brodin (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)